

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Utrùm Sacramenta cum fictione suscepta reviviscant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO SEXAGESIMA S E X T A.

De Sacramentorum Reviviscentiâ.

S E C T I O P R I M A.

Utrum Sacramenta cum fictione suscepta reviviscant.

I.
Validè inter-
dum suscipi-
tur Sacra-
mentum, &
samen non
fructuosè.

LIUD est Sacramenta validè sumi, aliud fructuosè; sicut enim in rebus materialibus in dies videmus, quantumcunque agens aliquid, ignis exempli gratia, statuat aptus ex se ad calorem in manu producendum, si tamen interponatur obex, corpus scilicet aliquod opacum, impeditur quo minùs habeat illum suum effectum, corpore verò illo amoto eum habet, & manum calefacit, idem contingere interdum videtur in Sacramentis, quæ ratione obicis, sive ille positivus sit, sive negativus, fructum in recipientium animabus non producant, ablato verò obice operantur, & fiunt fructuosæ. Hinc de Baptismo peculiariter loquens Sanctus Augustinus libro primo de Baptismo, cap. 2. sic habet: *Tunc valere incipit ad salutem Baptismus cum illa fictio veraci confessione recesserit, qua corde in malitiâ, vel sacrilegio perseverante, peccatorum abolitionem non sinebat fieri.* Hæc itaque quo pacto contingant præsentis disputatione declarabimus.

II.
Status pra-
sentis diffi-
cultatis pro-
ponitur.

Quæstio ergo est: Utrum quando ea, quæ ad substantiam Sacramenti spectant, ponuntur, nempe materia, forma, & debita tam conferentis, quam suscipientis intentio, sicque validè confertur Sacramentum, ratione tamen vel alicujus peccati in ipsâ susceptione commissi, vel defectus dispositionis, non ad validam, sed fructuosam Sacramenti susceptionem requisita, nempe doloris de peccato prius commisso, ob defectum cujus dispositionis non confertur gratia, & Sacramentum est validum, sed informe. Quæritur inquam, utrum postea, ablata tam fictione, seu obice, Sacramentum (Baptismus exempli gratia) reviviscat, & gratiam conferat. Fictio autem non eo sensu hic capitur à Theologis, quo sumi solet cum dicimus fictè aliquid fieri, id est sine verâ intentione, ut fictè dicitur adorari idolum quando adoratur derisorie, hæc enim esset fictio opposita valori & substantiæ Sacramenti, ut rectè Suarez hic, in commentario articuli noni, sed fictio in præsentis idem est ac obstaculum, seu obex positus ad effectum Sacramenti consequendum. Ideo verò dicitur fictio, quia qui sine debita dispositione ad Sacramentum accedit alium se exterius exhibet, nempe talem, qui aptus sit ad recipiendum Sacramentum, alius re ipsa est, si autem conscius hujus indispositionis

Quid fictio-
nis nomine
hic intelligat
Theologi.

accedat, dicitur fictio formalis; si inscius, materialis, ut in simili dicunt omnes de mendacio.

Varii hæc in re sunt dicendi modi: Affirmant nonnulli quando quis cum fictione ad Baptismum accedit, postea ablato obice per contritionem, conferri quidem effectum Baptismi, seu gratiam illam, quæ per Baptismum collata fuisset, si non intercessisset fictio, Baptismum tamen nihil circa gratiam illam operari, vel physice, vel moraliter, sed intuitu solius contritionis dari, nec alio modo ascribitur Baptismo, quàm quòd contritio, ut hunc effectum tribuat, supponat Baptismum susceptum, alioqui gratiam non conferret: ita aliqui apud Suarez Disp. vigesima octavâ, sect. quarta.

III.
Dicunt alii
qui sublatâ
fictione per
Contritio-
nem, dari
quidem gra-
tiam, sed
ratione Con-
tritionis,
non Sacra-
menti.

Sed contra primò: Hæc enim sententia expressè repugnat Sancto Augustino lib. 1. de Baptismo, cap. 11. & lib. 3. cap. 13. Sancto Cypriano, & aliis Patribus, ac Theologis, cum Sancto Thoma dicentibus Baptismum impeditum per fictionem quo minùs effectum haberet quando recipiebatur, postea ablata fictione incipere eum habere. Quòd autem hæc sit mens Augustini, patet, ipse enim ubique hoc tribuit Baptismo, eò quòd sit opus Christi, qui, ut frequenter docet Sanctus Augustinus, in omni baptizante baptizat. Unde libro 7. contra Donatistas, cap. 10. ait, Baptisma esse quoddam semen Christi, quo Ecclesia, etiam per hæreticos generat filios, quod & lib. 6. cap. 5. affirmat & in homine iusto, & in homine iniusto semper sanctum esse, neque æquitate alicujus augetur, neque alicujus iniquitate minuitur.

IV.
Prædicta opi-
nis adver-
satur Patri-
bus & Theo-
logis.

Quod verò semen hoc, nempe Baptismus, licet subinde non statim conferat effectum ob fictam susceptionem, seu obicem positum, non tamen perdat intrinsecam vim, sed tandem ablato obice tribuat effectum, clarè docet Sanctus Augustinus loco proxime citato, ubi loquens de hæretico fictè ad Baptismum accedente, & illius effectum non percipiente defectu dispositionis debita, nempe vinculi, unionis & Charitatis cum Ecclesiâ, subjungit: *Si ab illa perversitate correctus, & à separatione conversus venerit ad Catholicam pacem, sub eodem Baptismo quod acceperat, peccata dimittantur, propter vinculum Charitatis, sub quo Baptismo peccata ejus veniebant propter sacrilegium divisionis: ubi per vinculum Charitatis non intelligit actum Charitatis erga Deum, ut volunt aliqui, sed nexum Charitatis cum Ecclesiâ, quem per schisma ruperat, illud enim vinculum ut dispositionem ad fructum Baptismi percipiendum requirit, defectus cujus cum prius reddiderat infructuosum.*

V.
Clarè asserit
S. Augusti-
nus baptis-
mum fictè
susceptum,
obice ablato
tribuere ef-
fectum.

Nec

VI. Nec verum est quod affirmant aliqui, Sanctum Augustinum his locis solum velle per Baptismum in hoc casu remitti tantum penas temporales peccatis ante commissis debitas; libro enim tertio, cap. 13. ait illum ipsum Baptismum, qui propter discordiam operabatur mortem, propter pacem intus operari salutem. Eodem loco ait Baptismum ablata fictione valere ad dimittenda peccata, & libro 1. cap. 12. ad remissionem peccatorum prodesse. Unde Vasquez disp. 159. cap. 3. ait negari non posse Sanctum Augustinum affirmasse Baptismum, ablata fictione dimittere peccata, numero tamen 33. cap. 3. & capite 4. ait sibi probabilius esse per Baptismum fictè susceptum nullam unquam culpam, ne originalem quidem auferri, sed pœnam tantum temporalem, & cuius etiam mentis videtur esse Scotus in 4. d. 4. quæst. 5. Gabriël quæst. 1. artic. 3. & alii nonnulli.

VII. Contra præcedentem sententiam est secundò: Nam iuxta Concilium Tridentinum sess. 6. & 14. in lege gratiæ nullum peccatum remittitur nisi per aliquod Sacramentum in re vel in voto, ergo originale peccatum & actualia ante Baptismum commissa si remittantur, etiam per contritionem, remitti debent per Sacramentum aliquod in re vel in voto, sed non possunt remitti per Pœnitentiam, quia cum commissa sint ante Baptismum, non sunt subiecta clavibus, nec cadunt sub jurisdictionem Ecclesiæ, cuius Baptismus est janua; ergo remitti debent per Baptismum, sed non per Baptismum in voto, quia qui fictè baptizatus est, non est capax voti Baptismi, cum ulterius baptizari non possit, ergo tolli debent per Baptismum iam susceptum.

VIII. Quod vero volunt hi Auctores ascribi Baptismo effectum illum remittendi peccata ante commissis, quia contritio ut hoc præstet dicere debet ordinem ad Baptismum, & sic requirit eum præcessisse, hoc inquam non sufficit ut Baptismus dicatur tollere & remittere peccata illa, & operari salutem; sic enim remissio peccatorum quæ fit per Pœnitentiam tribui deberet Baptismo, cum Pœnitentia effectum illum producere non posset, nisi Baptismus præcessisset, imò effectus cuiusvis Sacramenti attribui posset Baptismo.

IX. Alii secundò dicunt peccatum originale & alia ante Baptismum commissa, quando Baptismus fictè suscipitur, tolli posse directè & per se per actum contritionis, concomitantem verò per Baptismum materialiter & per accidens. Sed contra primò: Hoc enim quod est tollere peccata concomitantem, vel est verè tollere; tunc autem coincidunt hi Auctores cum verâ & communi sententiâ, vel Baptismus tollere concomitantem solum est contritionem tollere peccata illa, sed supponere Baptismum iam susceptum, & hoc est quod proximè impugnauimus.

X. Contra secundò: Quodcumque peccatum aliquod mortale tollitur per accidens & concomitantem ab aliquo Sacramento, semper fit hoc cum ordine ad aliud Sacramentum, à quo tollitur per se, ut quando Sacramentum Eucharistiæ per accidens dat primam gratiam, & tollit peccatum mortale, ad quod minus non est per se & directè institutum, semper hoc fit cum ordine ad Sacramentum Pœnitentiæ: at verò peccatum originale & mortalia ante Baptismum commissa non possunt respicere per se Pœnitentiam, ut ostensum est, ergo Baptismus, non per votum illum suscipiendi, cum iterari non possit,

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

ergo per ordinem ad Baptismum iam susceptum. Sit ergo.

Prima conclusio: Baptismus validè, sed infructuosè susceptus recedente fictione confert gratiam, & tam peccatum originale, quam actualia ante Baptismum commissa tollit: ita Sanctus Augustinus locis citatis, Sanctus Thomas q. 69. art. 10. Suarez disp. 28. sect. 4. Coninck q. 62. artic. 1. dub. 5. num. 72. Tannerus Tomo 4. disp. 4. quæst. 3. num. 61. & est communis sententia Theologorum. Ratio est, quam in impugnatione contrariæ sententiæ posuimus, nam effectus Baptismi non potest conferri ab alio Sacramento, fictè autem susceptus iterari non potest, ergo debet reuiuiscere, ne homo in perpetuum illius effectu orbetur.

Confirmatur primò: Nullum quippe est peccatum, quod non possit directè remitti per aliquod Sacramentum, quod tamen contingeret in hoc casu. Confirmatur secundò: Sequeretur enim illum, qui fictè suscipit Baptismum non posse omnino justificari nisi post Baptismum peccet, quod tamen parum videtur probabile: sequela probatur, nam non potest justificari per Baptismum, ut affirmant aduersarii, sed nec per Pœnitentiam, hæc enim non tollit peccatum indirectè, nisi tollendo aliud directè, nullum autem peccatum commissum ante Baptismum directè subest clavibus, ergo.

Dices, potest justificari per contritionem: **Contra:** In tantum potest justificari per contritionem, in quantum contritio est votum alicuius Sacramenti, sed contritio hic non est votum ullius Sacramenti, ergo: probatur minor, non Baptismi, quia jam præterit, non Pœnitentiæ, in tantum enim contritio est votum Pœnitentiæ, in quantum involvit propositum illam suscipiendi, sed in hoc casu non involvit, ergo: probatur minor, nullum habet peccatum hic homo, quod sit materia Pœnitentiæ, & consequenter confiteri non potest, nec suscipere Sacramentum Pœnitentiæ.

Secunda conclusio: Baptismus non quoad gratiam solum habitualement, & habitus infulos comitantes, sed quoad remissionem pœnæ peccatis ante Baptismum commissis debita, & gratiam actualem, seu specialia auxilia per Baptismum conferri solita reuiuiscit: ita Auctores citati cum Sancto Thoma. Ratio est, quia natura Baptismi est, ut non solum det gratiam, & consequenter tollat peccata tam originale, quam actualia, sed etiam pœnas iis debitas, ergo quando tollitur obex confert eundem effectum, cum nihil obstat quo minus hoc ante præterit præter obicem, sed hic jam aufertur, ergo.

SECTIO SECUNDA.

Alia quedam statuuntur circa reuiuiscientiam Sacramentorum.

TERTIA conclusio: Licet Baptismus reuiuiscens, omnia peccata ante Baptismum commissa tollat, & consequenter pœnas iis debitas, potest tamen contingere, ut solum originale & mortalia tollat, non venialia, saltem omnia, nec pœnas iis respondentes. Quoad hoc postremum res est clara; nunquam enim, peccato non remisso, remittitur pœna ei debita, cum

XI. Baptismus infructuosè susceptus, recedente fictione reuiuiscit.

XII. Nullum est peccatum quod per aliquod Sacramentum directè nequeat remitti.

XIII. Videtur etiam quod in hoc casu nec per Contritionem possit peccatum remitti.

XIV. Baptismus, etiam quoad remissionem pœnæ reuiuiscit.

I. Baptismus reuiuiscens tollere potest solum originale, & mortalia, non tamen semper venialia.